

Column

Bruce Schoelitsz

Jakkiebak, kakkerlak!

Het is een rustige zondagochtend op 19 augustus en ik zit met mijn vrouw in de auto. Op de radio is het journaal te horen. Het nieuws gaat mijn rechteroor in en komt er aan de linkerkant weer uit. Rustig rijd ik verder. Opeens spitsen mijn oren zich! Hoorde ik daar het woord 'kakkerlak'?

In een perkje in een woonwijk in Etten-Leur zijn grote aantallen kakkerlakken aangetroffen. Het zouden boskakkerlakken betreffen. Verbaasd luister ik verder. 'Zeiden ze nou boskakkerlakken? *Ectobius*? Dat lijkt me sterk', zeg ik tegen mijn entomologische echtgenote die geïnteresseerd meeluistert.

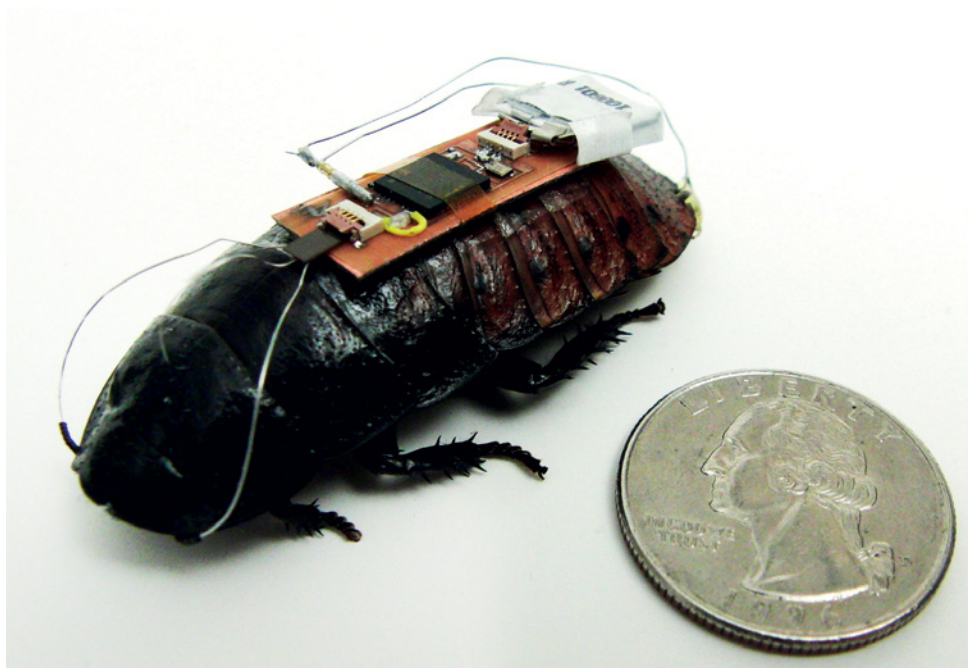

Foto: Alper Bozkurt, North Carolina State University

Mijn verbazing word echter nog groter als één van de bewoners aan het woord komt. De bewoner had op de avond van de vondst het idee het perkje in de brand te steken. Zowel hij als de politie waren voor. De brandweer was tegen. Twee tegen één, het perkje heeft, ondanks de droogte van de afgelopen dagen, gefikt. Tot zover het advies van de deskundigen in deze democratische maatschappij. Helaas voor de bewoners heeft het vuur niet volledig gewerkt. De volgende ochtend worden nog steeds levende kakkerlakken aangetroffen in het afgebrande perkje. Taaie rakkers zijn het toch, die kakkerlakken. Niet kapot te krijgen. Smerige beesten!

De maandag erop zijn kakkerlakken uiteraard het gesprek van de dag op de werkvloer. Op internet worden de filmpjes opgezocht en de gesprekken nog eens aangehoord. Na het zien van de kakkerlakken werd duidelijk om welke soort het gaat. *Blaptica dubia*, de Argentijnse boskakkerlak... dus toch een boskakkerlak. Uiteraard springen de media er bovenop en wordt er rond etenstijd veel aandacht aan besteed op televisie.

Nog geen maand later heeft de politie de dader opgespoord. Het was een reptielenhouder en de kakkerlakken werden gehouden als voedseldieren. De dader had niet door dat zijn actie zulke gevolgen zou hebben. En geef hem eens ongelijk. De kans van overleven van deze soort in het najaar, laat staan de winter,

is vrijwel nihil, zelfs in woningen. Maar helaas, geteisterd door het imago van zijn kleine, snelle, Duitse achterneef, wordt alles uit de kast getrokken om ook deze soort letterlijk te verketteren. Tijdens de heksenjacht wordt de tijdelijke keet waar gevonden kakkerlakken ingeleverd kunnen worden, door dertien personen bezocht... drie daarvan brachten kakkerlakken, de rest kwam met kevers of pissebedden, of om informatie in te winnen. Gelukkig voor de kevers en pissebedden was het probleem na een dikke week al opgelost. Het is altijd makkelijk om er achteraf over te praten, maar een korte advertentie op de reptielenpagina van Marktplaats had wonderen kunnen doen om van de kakkerlakken af te komen.

... wetenschappers zijn in staat
gebleken om een kakkerlak
op afstand te besturen...

Gelukkig zijn er ook mensen die kakkerlakken wel waarderen. Een aantal weken na het horen van het radiobericht in de auto, zie ik een filmpje op internet, met in de hoofdrol een op afstand bestuurbare sissende kakkerlak, *Gromphadorhina portentosa*! Wetenschappers van North Carolina State University zijn in staat gebleken om deze kakkerlak te besturen: door de cerci te stimuleren gaan de kakkerlakken lopen, terwijl de richting bepaald kan worden met elektrische signalen toegediend aan de antennen. Uiteindelijk hopen ze de kakkerlakken bijvoorbeeld te kunnen gebruiken om overlevenden te vinden in het puin als gevolg van een aardbeving. En natuurlijk kiezen ze daarvoor voor een kakkerlak! Niet kapot te krijgen. Mooie beesten!

Al die aandacht voor kakkerlakken heeft een sluimerende hobby van me weer doen opwekken. Het kweken van tropische insecten; kakkerlakken dit keer. Prachtige soorten: de één van maximaal twee, de ander van tien centimeter groot, de één fluorescent groen, de ander met een geel-zwart streeppatroon. Ze wonen boven, in plastic boxen in een verwarmde kast. Ik heb ze besteld. Bij een ander hobbykweker uit, hoe kan het ook anders, Duitsland.

Bruce Schoelitsz werkt als ecooloog bij het Kenniscentrum Dierplagen (KAD) in Wageningen. bschoelitsz@kad.nl